

Добривоје Божић

23.12.1885. Рашка – 13.10.1967. Београд

- Инжењер машинства, иноватор и проналазач
- Конструктор прве савремене кочнице за кочење железничких возила

Родитељи прота Саватије Божић и мајка Босилка потичу из села Божића у близини манастира Студеница. Отац је био на служби у Рашкој када се Добривоје родио 1885. као прво дете својих родитеља. Потом родитељи прелазе у Краљево где се родило још петоро деце. Деца у Краљеву завршавају основну школу, а потом се уписују у гимназију у Крагујевцу јер исте у Краљеву није било. У том периоду развоја Српске државе (период осамостаљивања државе од Турског ропства) у Србији образовање се посебно ценило и држава је чинила велике напоре да створи своју интелигенцију. Факултете уписује петоро од њих шест и студирају у иностранству (сви успешно завршавају). Добривоје уписује Високу Техничку Школу у Краслуеу и Дрездену. Једно време му је предавао и Рудолф Дизел конструктор Дизел мотора. Говорио је немачки, француски и италијански.

По завршетку 1911. године, као и већина студената оног доба враћа се у Србију да помогне својим знањима развоју отаџбине. Инжењерски рад започиње одмах по повратку у железничкој радионици у Нишу, где истовремено почиње и његов истраживачки рад у области кочења железничких возила. Божић је знао да је кочница, као уређај железничког возила, од самог почетка, 1770. године (покретање возила на пару, француз Николас Жозеф Кињо) и појаве прве локомотиве 1813. године (Џорџ Стивенсон) компликован проблем за развој шинских возила по основу повећања брзине кретања и носивости. Пре њега је само Џорџ Вестингхаус 1869. године конструисао кочницу на збијени ваздух, са директним дејством и унапредио је 1872. године као једнокоморну, аутоматску кочницу са индиректним дејством.

Божић је истраживања прекинуо за време првог светског рата и наставио после окончања рата радећи у Краљеву, Београду и Загребу.

Међународној унији железница, своје решење кочнице железничких возила, пријавио је преко железнице Краљевине Срба Хрвата и Словенаца 1925. године. После низа тестирања, на прузи Загреб – Ријека, и отпора његовом решењу од стране Немаца и Француза 1928. године признат је и његов патент система кочења, као **чувена кочница „Божић“**

Божић је својим изумом разрешио до тада нерешиве проблеме кочења возова попут решења распоредника (главни уређај кочнице) са три радна притиска, повећање пробоне брзине ваздуха у главном ваздушном воду (дуж воза) са 80 на 150 м/сек, решење препуњења радне коморе, решење проблема аутоматске промене силе кочења у зависности од оптерећења железничког возила.

Први је предложио кочење путничких возова у функцији брзине (кочење са два радна притиска). Конструисао је најефикаснији кочник (водећи уређај кочнице) којим се са

локомотиве управља кочницом воз. Божићева решења кочнице железничких возила су остала као основна за све типове до данас примењених ваздушних кочница у железничком саобраћају. Кочнице, данас великих произвођача, су управо усавршене копије кочнице „Божић“.

У овом периоду, између два рата, жени се Радмилом Плећевић и добија двоје деце од којих кћер Весна умире. Други Светски Рат дочекује у Београду, где му Немци одузимају целу имовину. Иако се никада није бавио политиком по рату бива од нових власти ухапшен и оптужен за сарадњу са окупатором. Руси сазнају да се он држи у затвору и ослобађају га нудећи му посао. Ипак пре одласка у Русију бежи у Италију, па у Америку и тамо проводи неко време. Крајем педеситих и почетком шездесетих власти позивају наше стручњаке да се врате у земљу и Божић 1964.године се враћа у Београд. У Србији ради на усавршавању кочнице у фабрици „Шинвоз“ у Зрењанину.

Октобра 1967. године умире и сахрањен је уз почаст на Новом гробљу у Београду.